

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde
Thesinge en omstreken

12e jaargang juni 1988

Alles wat op je af komt,

Wonen en werken in een
Braziliaanse kolonie.

daar stap je gewoon in.....

"12½ jaar geleden gingen we naar Brasil. Je hebt afscheid genomen van al het bekende, je familie, vrienden, je werk en gaat naar het onbekende. Roeping, ik weet het niet, een uitdaging dát wel! Je had er over gelezen, van horen zeggen, dia's gezien en toch: je kan er nooit een beeld van krijgen als je er nog nooit geweest bent. Je kon er ook niet gauw even een kijkje gaan nemen, of het je wel aan zal staan, die afstand is té groot, dus je gaat op hoop van zegen. 3 kleine kinderen van 7, 5 en 1 jaar gaan met je mee en dat is op dat moment je enige zekerheid, zij zijn bij je!

Ergens op de oceaan dobbert een schip met je boeltje. Wanneer dat zal aankomen? Niets is zeker, je bestaan is weg, alleen dat je onderweg bent naar het andere. . . Dan zet je voet op Braziliaanse bodem. Dit is nou Brasil, jongens. Kijk de palmbomen en óh, wat een blauwe lucht en het ruikt hier anders, hé, wat zou dat zijn? Andere mensen, andere gewoontes. Na een lange vermoeiende autoreis (6½ uur) is daar de plaats waar je 6½ jaar gaat wonen én werken: Arapoti. Stoffig, vieze houten huisjes, slechte wegen, rommelige toestanden. De zon gaat bijna onder, 't is 6 uur 's avonds."

Zo begint Bregje Procee-Zijlstra haar lezing over twaalf jaar wonen en werken in Brazilië. Ze woont nu met haar echtgenoot Hans Procee, predikant (48 jr.) en haar drie kinderen Paul (18 jr.) Frouke Liesbeth (14 jr.) en Johanneke (6 jr.) in de gereformeerde pastorie in Thesinge. De oudste dochter Anke (20 jr.) trouwde met een boerenzoon uit de Hollandse kolo-

nie en bleef in Brazilië. Het leek ons interessant om over hun leven daar iets te horen, te meer daar een ander predikantengezin uit Thesinge (de fam. Harde-man) daar momenteel ook woont en werkt.

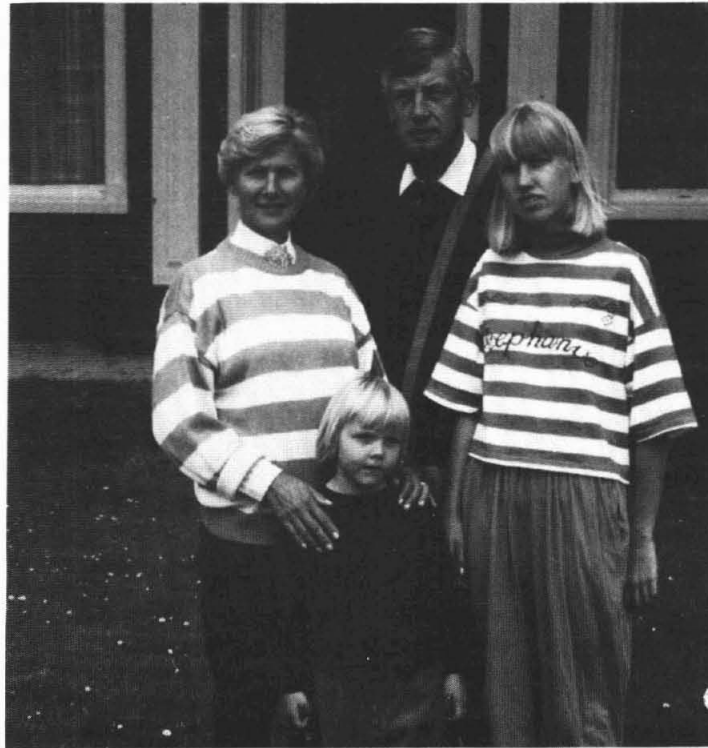
ringen, waar ze acht jaar "stonden" in Hippolytushoef. Ook was de heer Procee nog legerpredikant en geestelijk verzorger in een inrichting voor geestelijk gehandicapten. (Noorderhaven in Julianadorp).

afkomen, daar stap je gewoon in ..."

De Hollandse kolonie in Brazilië

Arapoti werd in 1960 gesticht als een Hollandse kolonie. Het ligt in Parana, waar nog 2 andere kolonies liggen: Carambi (in 1911 gesticht) en Castolanda (in 1953 opgericht). De Nederlandse bewoners zijn boeren die uit economische motieven weg-trokken uit Nederland. Meestal waren het grote gezinnen en vaak nog veel zoons in één gezin (die hier dus niet allemaal een eigen boerderij konden krijgen). Vroeger was Arapoti één grote fazenda (= grote boerderij met ± 10.000 ha. land) met één hereboer en een paar arbeiders. Op de uitgestrekte landerijen graasde de Sebu (= de Braziliaanse koe). Zo'n fazenda werd dan opgekocht door 60 Nederlandse gezinnen. Ze werkten daar met 200 andere Braziliaanse families, die meehel-pen op het bedrijf, (dat ± 200 ha. groot was).

Juist in de periode dat de familie Procee daar was waren het gouden jaren voor de boeren. Thans gaat het met de Braziliaanse economie veel slechter, hoewel de kolonie daar nog niet van te lijden heeft. De schoonzoon is nog net gestart op een boerderij van 500 ha. Hij verbouwt o.a. tarwe, soja, mais. De grond is zeer vruchtbaar, het landschap licht heuvel-achtig. Tevens worden er varkens, kippen en koeien gehouden (90% zwart-bont vee).

De familie Procee (foto: Andries v.d. Meulen)

Een stukje voorgeschiedenis

Mevrouw Procee werd geboren in 1941 in Schraard in Friesland, ze werd kleuteronderwijzeres en trouwde in 1961 met Hans Procee, die in Kampen zijn opleiding tot predikant volgde. Na een hulpredikantschap in Lemmer vertrok het echtpaar Procee begin 1967 naar Wie-

Waarom naar Brazilië?

Op Wieringen hadden ze het naar hun zin, dus als ze daar weg zouden gaan moest het wel iets heel bijzonders zijn, ofwel een bijzondere plek, ofwel een bijzondere gemeente. Dat bijzondere deed zich voor: in Arapoti in Brazilië had men een predikant nodig. Mevrouw Procee: "Al die dingen die op je

Over de situatie 12 jaar geleden schrijft Bregje Procee: Waar wij woonden in de staat Parana kan het in de winter heel koud zijn. En wij kwamen juist in die periode aan. De eerste weken heeft het zoveel geregend, je kon nauwelijks de deur uit. Auto's die wel reden, glibberden en slipten over de glad geworden aarden weg. 't Bekroop me dan wel eens en ik dacht: Wát zijn we begonnen. Is dit het dan? Na de regen kwam de kou. Op een nacht kon ik weer niet slapen en maakte Hans wakker: „Toe, wemoe-ten iets doen voor die arme mensen in die houten huisjes. Ze hebben vast geen dekens genoeg. Ze zullen het vast nog wel kouder hebben dan wij nu! Ja, maar dat zullen de boeren toch ook weten, maar ik zal er meteen naar vragen op de volgende kerkeraadsvergadering”, was Hans z'n conclusie, „en ga nu maar slapen”. Slapen? Je bleef liggen met al die vragen. Jij die in een mooi huis woont. Al die Hollandse gezinnen die het ook goed hebben en daar vlakbij wonen de Brazilianen. Velen van hen zijn knechten van de boeren en hebben het redelijk goed. Maar al die krotjes dan waar soms 12 mensen op een hoopje wonen? Je loopt er mee rond en je moet er achter zien te komen hoe dat in elkaar zit. En zo begon al meteen onze vraag: wat doen we daar als kerk aan?

Het kerkelijk leven

In 1960 waren de kerken zelfstandig geworden. De Evangelische Gereformeerde kerk, die alle gezindten bundelt en die ds. Procee in dienst had, deed veel aan zendingswerk. Vooral de vrouwen van de kolonisten gaven hun tijd en geld om voor de plaatselijke bevolking iets te doen: ze gaven handwerklessen aan vrouwen en meisjes rondom in de bossen, ze gaven hulp aan kleine boeren, tevens werd er een gezondheidsproject op poten gezet en deed men veel aan onderwijs. De taak van Hans Procee was een gemeente te vormen en verder vooral kerk in zendingsveld te zijn, dus zich te bekommeren om de oorspronkelijke bewoners. Het kerkelijk leven was verder net

als hier, alleen was de kerk zeer centraal in de kolonie.

Integratie Brazilianen-Hollanders in de kolonie

De omgang tussen de kolonisten en de oorspronkelijke bewoners is goed, maar er blijven toch zodanige verschillen (ontwikkelingsniveau, cultuur e.d.) dat er van een echte integratie geen sprake is. Kerkelijk trekt men wel gemeenschappelijk op, maar de kerkeraad bestaat nog uitsluitend uit Hollanders. Wat het onderwijs betreft is men wat verder: er is een Braziliaanse onderwijzeres. Het onderwijs is dus ook gemeenschappelijk. Veel Hollandse jongens trouwen nu ook met Braziliaanse meisjes. Andersom nog niet!

Taalperikelen

„Toen we in de kolonie kwamen spraken we geen Portugees. We hebben les genomen op een taleninstituut in Rio de Janeiro. Maar de taal hebben we pas goed geleerd toen we in Curitiba tussen de Brazilianen woonden” aldus mevrouw Procee.

Voor de jongste kinderen levert de tweetaligheid nu weer problemen op: Frouke Liesbeth beheerst het Nederlands uitstekend, alleen de juiste spelling laat nog wel eens te wensen over. Voor Johanneke zijn er weer andere problemen, zij hoorde wel Nederlands, maar sprak uitsluitend Portugees. Sinds ze in Thesinge woont spreekt ze Nederlands maar je "hoort" haar nog in het Portugees denken.

Periode in Curitiba

Na zes jaar in de kolonie werkzaam te zijn geweest vertrokken de Procee's naar de hoofdstad Curitiba (dus van '81 t.m. '87).

Uit de lezing van Bregt Procee:

„Na deze lezing dacht ik dat we terug gingen naar Holland. In gedachten waren de koffers al gepakt. Toen kwam er opeens een telefoontje uit Holland of Hans zich wilde inzetten voor een stukje toerustingswerk bij de presbiteriaanse kerken in de stad Curitiba. En of hij dan naar Curitiba wilde gaan. Wij

erop af en binnen drie dagen moesten we beslissen of we het deden.

Tsjonge wat zijn dat 3 moeilijke dagen geweest, want de beslissing lag bij mij. Hans wist wel wat hij wilde. En je gaat weer, natuurlijk. De taal waren we ondertussen ook beter gaan spreken. Maar wat viel het tegen toen je eenmaal tussen alleen maar Brazilianen zat. De kinderen moesten weer naar school. Maar welke? Je weet niets in zo'n stad en er zijn zoveel scholen. Gelukkig, je ontmoet daar een Nederlands gezin dat hulpvaardig is bij het zoeken naar een huis en de scholen. De twee oudsten gingen naar een Luthers college, Frouke-Liesbeth naar een katholieke school niet al te ver van ons huis, en de 4e was op komst.

De kinderen hebben in het begin wel wat moeite gehad, alles was zo heel anders dan in de kolonie. Het tempo en het niveau van de scholen lag hier ook veel hoger en ze hebben reuze hun best moeten doen om dit op te halen. Frouke-Liesbeth had ook duidelijk moeite en ik heb haar zeker 3 jaar lang iedere dag geholpen bij haar huiswerk. Leerde ik zelf meteen ook van. Huiswerk krijg je in Brazilië veel meer dan in Holland, het begint al op de kleuterschool, thuis opdrachten maken, van spelen kwam eigenlijk niet veel meer.” De tijd in Curitiba hebben ze als zeer vreugdevol ervaren.

Zoon Paul over verschillen

„De kerk was in Brazilië veel leuker, ik zat in een gospelgroep en we deden veel aan sport ook vanuit de kerk.

De mensen zijn veel spontaner, je leeft veel buiten, er is een wat lossere sfeer in Brazilië. Het leven loopt hier veel geplander, men is hier stugger en niemand komt hier op je toe, dat valt me wat tegen. Maar bij de mensen hier thuis is het wel prima hoor, dan wordt er wel gepraat”. Paul gaat straks in Wageningen milieuhygiëne studeren.

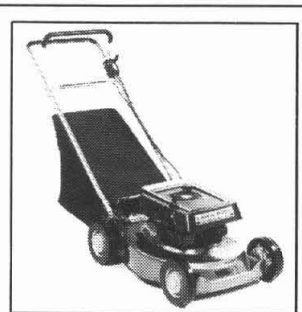
Ondertussen gaat je werk als huisvrouw door

„Twee keer in de week bakte ik zelf broden. Het was voedzamer en beter voor de gezondheid. Je bakte trou-

wens alles zelf, koekjes, koek, appeltaarten enz. Eten koken is gecompliceerder. Rijst uitzoeken, idem dito met de bonen. Geen kant en klare maaltijden in de winkel, alhoewel dit er nu wel meer inkomt in Brasil. En niet te vergeten het vele bezoek dat we kregen”. Naast het huisvrouwenbestaan was Bregje ook zeer actief in allerlei kerkelijk werk: zo had ze een bijbelklasje, zat in de vrouwelijke hulpverlening vanuit de kerk, legde huisbezoeken af, bezocht zieken en gevangenen en zorgde voor opvang van kinderen in de leeftijd van 4-12 jr., die anders 's middags op straat rondgingen. Een ander project werd ook door de kerken opgezet: nl. de bouw van een sociaal centrum in een snel groeiende wijk van Curitiba.

Verlofperiode in Thesinge

„Als de zending ons zou continueren hadden we daar wel willen blijven”. Ds. Procee werd nl. betaald door de gereformeerde kerk in Nederland. Het levensniveau in Sao Paulo is ongeveer even hoog als in Amsterdam, maar de salarissen liggen daar veel lager. Een predikant verdient daar ongeveer 1/3 van het Nederlandse salaris als predikant. Bovendien werkte de inflatie zeer nadelig. Dochter Anke kon b.v. van haar salaris als verpleegster niet eens een huisje huren. Ook kleding is even duur als in Nederland, maar het reizen daar is zeer goedkoop. Dus speelden financiële

WHITE Gazonmaaiers

Div. typen en uitvoeringen
LEVERING EN REPARATIE

**L.M.B. Oudman
Thesinge**

Tel. 05902-1321, Thesinge

overwegingen ook een rol bij de keuze voor terugkeer naar Nederland.

De verlofperiode in Thesinge wordt besteed aan het omzien naar een nieuwe baan (een nieuwe gemeente of wellicht ook missionair werk in Nederland). Onderwijl wonen ze met veel plezier in Thesinge. We hopen dat ze straks van hun verblijf hier hetzelfde kunnen zeggen als wat ze ook over de periode in Brazilië vertellen: 't Heeft ons leven zeer verrijkt. We wenssen hun alle goeds toe!

Truus Top
Tineke Werkman

Drie dagen schoolreis

Maandagmorgen om half negen vertrokken we naar de Kampeerboerderij Wouda in Appelscha. Er was ook een speelterrein en een weide waar je kon voetballen. We mochten eerst nog wat spelen en toen gingen we fietsen. Eerst gewoon een tocht door de natuur en daarna naar het Canadameer. Toen gingen we zwemmen nadat we onze fietsen hadden weggezet. Het water was ijs en ijskoud. We waren al snel aan het water gewend. We gingen toen naar het ondiepe water, want daar was het warmer. Toen gingen we stenen zoeken. Jan vertelde, dat daar ook bloedzuigers waren en dus zochten we naar bloedzuigers. Toen we ze hadden gezien, gingen we de stenen wegbrengen. Later gingen we terug naar de kampeerboerderij. Daarna

gingen we slapen. De volgende ochtend zijn we naar het pretpark gegaan. Daar konden we in het spookhuis en gingen we keihard gillen, want het was eng. Toen gingen we nog in een paar andere dingen en lunchen. Later gingen we in de Calypso, trampoline, balletjesbad en toen héél lang in de botsauto's. En veel later weer terug naar de kampeerboerderij. Daar gingen we eten, spelen en toen naar bed. De volgende dag, woensdag, hebben we 50 km. gefietst door de natuur. Onderweg zagen we ook nog paarden en een hunebed en toen reden we door naar een onderduikershol. Daar bleven we een tijdje. Toen gingen we naar Diever, dat was in Drenthe, om cadeautjes te kopen. En daarna weer naar huis, alles inpakken en schoonmaken, nog even spelen en toen gingen we friet eten en terug naar Garmerwolde.

Rhoda Schuling
Ingrid van Zanten
(G'wolde O.B.S. groep 6, 7, 8)

De kampeerboerderij

Drie dagen kamperen

Woensdagmorgen 8 juni gingen we met toeterende auto's Thesinge uit. Het was anderhalf uur rijden. Toen we de camping "Witterzomer" naderden, gingen we naar het veldje dat we aangewezen kregen. Daar gingen we onze tent opzetten, met veel geklungel aan de tentstokken konden we eindelijk aan onze lunch beginnen die we meegekregen hadden van huis. Na lekker gegeten te hebben gingen we op verkenningstocht in de regen. Na een heel stuk gelopen te hebben kregen we drinken. 's Avonds kwamen de fietsen. Heel laat in de avond gingen we naar de recreatiezaal, daar kon je spelletjes doen. Tegen half elf gingen we terug naar de tenten. Iedereen ging zich even wassen en op bed. Donderdagmorgen gingen we eerst ons ontbijt en onze lunch klaar maken. Toen iedereen lekker gegeten had en afgewassen, stapten we op de fiets naar het verkeerspark te Assen. Het was er al vrij druk. Na lang in de rij te hebben gestaan zat iedereen wel in een autootje. In het verkeerspark was van alles te doen: autootje rijden, bootje varen, automuseum en treintje rijden. Na in de regen terug te zijn gefietst gingen we met de auto naar het zwembad. We wilden één van de leiders in een ijskoud badje gooien, maar dat is ons niet gelukt want we kwamen er zelf in. Na tot half vijf lekker gezwommen te hebben, moesten we helaas weer naar huis. Toen we op de

camping aan kwamen waren meester en Hardy patat aan het ophalen. Het regende die hele dag. Na het eten was er bonte avond, er waren maar een paar die wat hadden. Eerst kwamen Sandra en Marjan met een blokfluitliedje. Daarna kwamen Letty en Liesanna met smeerpots, dat was wel lachen. Als laatste kwam Tessa met een rebus, die was erg moeilijk. Na de hele avond spelletjes te hebben gedaan gingen we naar bed. De volgende ochtend ging iedereen de tent opruimen, daarna lekker eten en dan vlaggeroef. Na dit spel was iedereen doodop. Toen we 's middags gegeten hadden moesten we allemaal de tent afbreken en de koffers inpakken. In die tijd zetten meester en juf Hidda en Hardy een speurtocht uit, die heel moeilijk was. Daarna gingen we weer richting Thesinge waar de ouders al stonden te wachten. Het was heel leuk!

Groep 8 van "de Til": Liesanna Hofstede, Alex Mollema, Letty de Boom en Frouke Procée.

DROGISTERIJ - PARFUMERIE - REFORM - SCHOONHEIDSSALON

DE VRIES

WINKELCENTRUM LEWENBURG GRONINGEN TELEFOON 050-410508.

Schoonheidssalon
"ANIC"

- plantaardige en dierproefvrije cosmetika
- gespecialiseerd in behandeling van acné (Hayoun methode)
- collageen behandeling
- elektrisch ontharen

Behandeling op afspraak
05902-2418 G.N. Schutterlaan 21, Thesinge

Onroerendgoedburo
R. v.d. Veen Thesinge

- Bemiddeling bij aansen verkoop van:
  - * woonhuizen
  - * boerderijtjes
  - * bedrijfspanden
  - * agrarisch O.G.
- Verzorging van hypotheeken voor div. banken.
- Aanvragen en verzorgen van gemeente garantie.

R. V.D. VEEN,
Kapelstraat 7,
9797 PJ Thesinge.
Tel.: 05902-2689 (gedl.
door de Ned. Fed. van
Makelaars in onr. goed)

Kaas 270
9733 CT Groningen
Winkelcentrum Lewenborg
Telefoon 050 414487

Stomerij ter Veer
Goed voor uw Goed!

Goederen gebracht
in de L. v.d. Veenstraat 3
Garmerwolde,
(050-413045)
worden vrijdagavond
thuis gebracht.

Tevens:
Suede-reiniging,
stoppage en
kledingreparatie.

Goed voor uw goed

Het dagboek van „een vutter”

Kees Huisman (58), oud-Garmerwolder, woont thans in Ruischerbrug. Hij is sinds september '86 in de VUT, na een 40-jarig dienstverband bij het E.G.D. te Groningen. Naast diverse familierelaties in Garmerwolde heeft het dorp in zijn totaliteit nog steeds zijn belangstelling.

Vrijdag 3 juni

De wekker loopt vandaag iets vroeger af. Ik nuttig een sinaasappel die sinds kort in de plaats is gekomen voor een sigaret. Hier moet ik eerlijkheidshalve aan toevoegen dat dit nog niet 100% gelukt. Mijn vrouw, Janny, brengt onze kinderen Peter en Aletha naar school en ik zet intussen een pot koffie. Bij haar terugkomst gaan we gezamenlijk een paar koffers inpakken voor een weekendreisje naar W-Duitsland. Mijn oudere zoon Gerrit is gelegerd in Seedorf en we gaan hem in het kader van een ouderweekend daar opzoeken.

Tijdens de morgenuren wat in en rond het huis gescharreld om diverse dingen te regelen in verband met inbraakpreventie e.d. Tevens voor de middag nog even gebeld met mijn eerste schoonvader dhr. Steenhuis te Garmerwolde. Na het middageden de reis aanvaard naar Seedorf waar Gerrit ons tegen half vijf staat op te wachten. Na onze koffers naar een naburig gelegen Gasthof te hebben gebracht

worden we op het kazerne-terrein in een feesttent ontvaard op een toespraak van de commandant van de 41e pantsergenie-compagnie en een broodmaaltijd, waarna een feestavond is georganiseerd. Na 's avonds onze kamers in het Gasthof te hebben betrokken bleek onze dochter Aletha ziek te worden terwijl in de bene-

gegaan terwijl Janny op onze kamer bij Aletha is gebleven. Tot half twaalf hebben we diverse demonstraties bijgewoond. Terug in het Gasthof bleek dat onze dochter iets was opgeknapt. Dus met z'n allen in de auto weer naar de kazerne waar om 1 uur een maaltijd werd aangeboden gevolgd door legeroefeningen. Maar al spoedig bleek

Kees Huisman

denzaal een groot Hochzeit-fest werd gegeven waarvan we rijkelijk mee konden genieten. Slaap was er dus nauwelijks bij.

Zaterdag 4 juni

Om half 8 met een slaperige kop opgestaan. Na om 8 uur ons Frühstück te hebben genuttigd ben ik met zoon Peter naar de kazerne

dat Aletha weer begon over te geven en zich ziek voelde. Alhoewel er voor 's avonds en de zondagmorgen nog diverse dingen op het programma stonden, hebben we besloten maar naar huis te gaan. Na een snelle doch voorspoedige reis zaten we dus 's avonds weer in Ruischerbrug aan de koffie.

Zondag 5 juni

Laat opgestaan. Gelukkig bleek Aletha wat te zijn opgeknapt en na een luchtig ontbijt de morgenuren doorgebracht met koffiedrinken en de kranten van vrijdag en zaterdag. Na het middageden in huis wat geknutseld aan het bouw pakket van een Renault sportauto. Het merk waarin ik al vele jaren in verschillende uitvoeringen een half miljoen kilometer heb gereden. Na het avondeten kijken de kinderen televisie tot het 8-uur journaal. Hierna gaat de televisie uit. Na de koffie een bandje van de „Tuutjebluifers” en Ede Staal in de recorder en onder genot van een haps en een snaps lekker ontspannen luisteren. En zo is het dan weer spoedig bedtijd, want ook voor de vutter is het 's maandags vroeg dag.

Maandag 6 juni

Na het gebruikelijk morgenritueel en als de kinderen naar school zijn, de grasmaaimachine tevoorschijn en de voor- en achtertuin gemaaid. Na de koffie ons konijn bij kennissen weggehaald waar het over het weekend te gast was. Daarna moest de caravan nog worden verplaatst van de oprit naar de andere zijde van het huis. Bij deze operatie kreeg ik een klap van de dissel tegen mijn knie zodat ik de komende dagen min of meer kreupel door het leven zou gaan. Maar onkruid vergaait zo moar naait, en na het middageden vrolijk verder gegaan met

Motor of bromfiets MOTORENHANDEL Joop Noordhof

Bovag-lid

Levering van alle soorten
rijwielen, motoren,
bromfietsen

ZUNDAPP - KREIDLER - GARELLI
VESPA - TOMOS - YAMAHA
FANTIC

○ Alle kleuren en modellen uit voorraad
leverbaar ○ Vele accessoires en onderdelen
○ Prima service en reparatie

RIJKSWEG 15
GARMERWOLDE
TELEFOON 05902-1624

Werkplaats 's maandags de gehele
dag gesloten.

ELEKTRO STEREO HI-FI TELEVISIE

E. Havenga

Oude Rijksweg 9
Garmerwolde
050-416425

Schildersbedrijf H. HOFSTEDÉ

verf - glas - behang -
klompen - laarzen -

9797 PC Thesinge,
G. N. Schutterlaan 28,
telefoon 05902-1957

Installatiebedrijf
Fa. W. KOOI & Zn.

MIDDELBERT
050-416263

ENGELBERT
050-416217

**GAS - WATER
ELECTRA**

een in aanbouw zijnde broeikas. Glasplaten op maat gesneden, waarbij me weer eens bleek dat glas voor mij het allerbelabberste materiaal is om te bewerken. Na het avondeten de krant lezen waarna het 8-uur journaal volgde. Janny is naar volleybal dus de kinderen naar bed gebracht. Mijn oudste dochter Renske Werdekker-Huisman gebeld over onze belevenis bij haar broer en geïnformeerd naar de fietstocht van Wester. Daarna enige coupletten geschreven voor de nieuwjaarsvisite in januari '89 waarvoor ik de conférence samenstel en de laatste jaren als Thomasvaer optreedt hier in Ruischerbrug. Na thuiskomst van Janny bij de koffie wat nagepraat over het deels mislukte weekend waarna spoedig bedtijd volgde.

Dinsdag 7 juni

Het is 7 uur, de wekker zoemt dus ogen open en opstaan. Maar o jee, mijn rechter poot is zo stijf als een plank. Ik zeg tegen Janny: "dokter wat mout ik doar nou aan doun?" Antwoord is: "kiek moar oet en heb de gek d'r moar nait mit". Met deze wijze raad uit bed via de badkamer naar beneden gestrompeld. Heb daarna eerst een bak aardappels geschild wat ik zittend kon doen. Vervolgens mijn schoonouders gebeld in Ten Boer dat ik een afspraak met hun niet na kon komen. Na de koffie, mijn knie was inmiddels wat soepeler geworden, ben ik mijn werkhoek in de garage maar eens op gaan ruimen. Na dit kar-

wei de fiets gepakt om te proberen of fietsen beter ging dan lopen, wat inderdaad het geval bleek. Na het middageten geholpen bij de afwas. Aangezien mijn vrouw te kennen geeft woensdag vis te willen eten, zoek ik wat grote wormen, pak een paar aasvisjes en begeef me met een paar werphengels naar het Eemskanaal. Maar helaas aan aasvis geen beet en met de wormen aan de lopende band "schele jongen" en een enkele paling. Thuis gekomen dus met spoed een stuk snoekbaars uit de diepvries om toch vis te kunnen eten. Daarna is het dan weer de krant lezen en het 8-uur journaal. 's Avonds mijn administratie doorgenomen en alles weer geordend. Na zulke operaties blijkt dan meestal een paar dagen later dat je girosaldo aanzienlijk is geslonken. Tijdens en na de koffie nog wat in campinggidsen en vakantiefolders zitten bladeren. Hoewel het nog enkele weken zal duren kom je al een beetje in vakantiestemming. Zo is het alweer laat en dus bedtijd.

Woensdag 8 juni

Bij het opstaan blijkt mijn knie aanzienlijk te zijn verbeterd. Na het ontbijt het inmiddels ontdoode stuk snoekbaars gefileerd en aan de vrouw overgedragen ter verdere bereiding. Hierna enig gereedschap bijelkaar gepakt en naar mijn schoonouders in Ten Boer gereden, voor een paar klusjes op hoog niveau (lange ladder). Hier aangekomen enige tegenstand vanwege mijn

knie, maar ik zet door. Na een paar uurtjes te hebben geklust krijg ik opnieuw tegenstand vanwege het weer. Helaas dus tengevolge van regen mijn activiteiten maar staken en dus weer naar huis. Voor het middageten nog even het clubgebouw van de speeltuinvereniging aan een in- en uitwendige inspectie onderworpen. Het is inmiddels etenstijd en de snoekbaars laat zich uitzonderlijk goed smaken. Het is nog steeds miezerig maar dat kan mij er niet van weerhouden met mijn broeikas verder te gaan. Het meeste kan ik trouwens in de garage doen en zo verstrikt de middag en vordert de kas. Na het eten nog even in de tuin wat kunstmest en slakkendood gestrooid. Hierna de kranten doornemen. Op woensdag zijn dat er een stuk of 5 plus de nodige reclamefolders. Ik doezel er bij weg en word wakker van de deurbel. Iemand van een club die gebruik maakt van het speeltuingebouw. Hij wil graag wat verwarming aan hebben. Weer in huis, gaat de telefoon en is zoon Gerrit aan de lijn om te informeren hoe het gaat. Hij meldt dat hij met grote blaren rondloopt vanwege het meedoen aan een avondvierdaagse in Seedorf. Ik zei tegen hem: "joa jong het leger is tegn'woordeg ook nait meer wat 't west is". Dat deze opmerking niet in dank wordt afgenomen is begrijpelijk. Na het doezen in de vooravond had ik een stevige hoofdpijn opgelopen. Normaal ga ik zoiets bestrijden met een paar aspi-

rientjes, maar deze keer gooi ik er een paar berenburgjes tegenaan. Janny merkt terloops op niet te laat naar bed te willen omdat ze morgen met de kleuters meegaat op schoolreisje. En zo is woensdag op een uur na ten einde.

Donderdag 9 juni

Dochter Aletha is al vroeg uit de veren vanwege het schoolreisje. Al spoedig blijkt dat Janny zich vreselijk ziek en ellendig voelt met dezelfde symptomen als Aletha tijdens het weekend. Jammer genoeg kan de begeleiding met de schoolreis niet doorgaan. Dus de kinderen zelf geholpen bij ontbijt e.d. en naar school gebracht. Tegen 9 uur vertrokken naar Ten Boer voor mijn klusjes op hoog niveau. Een en ander verliep voorspoedig totdat er na de middag weer regen spelbreker werd. In de namiddag nog even een bezoek gebracht bij de schoonouders Steenhuis in Garmerwolde. 's Avonds samen met de kinderen gegeten want Janny kon het nog niet zien of ruiken. Na het eten volgt dan de afwas. Nadien de krant en vanlieverlee de kinderen het bed in praten. Wat koffie gezet voor mezelf en wat zitten tekenen aan een volgend project, dat waarschijnlijk niet voor eind '89 in uitvoering komt. Ten gevolge van het vroeg naar bed gaan nog laat liggen lezen in het maandblad Het Beste. En zo is er weer een week van een vutter voorbij gevlogen. Ook dit dagboek is één van de vele dingen zoals nieuwjaarsconference, sin-

Vishandel Fa. K.P. Smit en Zn.

Kajuit 321 - Tel. 413797
9733 CX Groningen

Voor al uw vis en visspecialiteiten is nog steeds het juiste adres:

Vishandel K.P. Smit en Zn.

kajuit 321 tel. 413797
kerklaan 31 tel. 776177
linnaeusplein 57 tel. 146159
de sav. lohmanln. 88 tel. 261381

Uw leverancier en adviseur op het gebied van sanitair, tegels en centrale verwarming

Handelsonderneming A. Buringa

L. v.d. Veenstraat 24
9798 PL Garmerwolde
tel.: 050-416049

Alle leveringen via de erkende handel.

Tevens aanhanger te huur.

Loonbedrijf N. Groothoff

Voor al uw loon- en graafwerkzaamheden

- * slootonderhoud
- * maaidorsen
- * grond transport

Lageweg 22
9798 TG Garmerwolde
tel.: 050-421535
b.g.g. 05902-1634

BLOEM-
KWEKERIJ

FIRMA VEENSTRA
Garmerwolde 050-416280

Biedt een volledig assortiment voor uw tuin

terklaas, speeltuinwerk kinderstad, invaller voor een toneeluitvoering of een toneelstuk in het gronings vertalen, die spontaan op je af komen. Zelfs nou, na bijna 2 jaar in de VUT denk ik wel eens, ik wou dat ik wat meer tijd voor mezelf had.

REDAKTIE ADRESSEN

Redaktie Garmerwolde:
Carel Hazeveld, Peta Jurjens,
Elisabeth Foeken, Detta v.d. Molen,
Janet Jansen (fotograaf), Tineke
Werkman.

Redaktie Thesinge:
Andries v.d. Meulen (fotograaf),
Joanne v.d. Meulen,
Truus Top, Joep de Bree,
Chrétien Schouteten.

Eind-redaktie Garmerwolde:
Elisabeth Foeken,
L. v.d. Veenstraat 2,
tel. 050-416355.

Eind-redaktie Thesinge:
Chrétien Schouteten, Lageweg 26,
tel. 05902-2086.

Lay-out: Gonnie Pater

Tekeningen: Ad van Zalk

Administratie: Peta Jurjens,
L. v.d. Veenstraat 15,
9798 PK Garmerwolde,
tel. 050-416094.
Bank: Rabo Garmerwolde,
rek.nr. 32.07.05.749
giro v.d. bank 916938.

Abonnementsgeld f 17.50 p.j.

Kopij inleveren: steeds vóór de
15e van de maand.

Contactadvertentie

Bas van 2 jaar zoekt kindertjes van ongeveer zijn leeftijd om af en toe mee te spelen. Zijn moeder: Cootje van der Loeff, Stadweg 3, Garmerwolde. Tel. 050-411019

Koolzaadfietstocht op 21 mei

Tegen twee uur begonnen wij aan de traditionele koolzaadfietstocht bij prima fietsweer; lekker zonnetje en weinig wind. met lekkers en drinken in de rugzak en de zekerheid dat we bij pech of oververmoeidheid alleen maar even hoeven te bellen om opgehaald te worden.

Dit bleek niet nodig voor de wel zeer jonge deelnemertjes van 7, 6 en 5 jaar. Luid zingend trappen ze moeiteloos de 33 kilometers weg. Bij Garmerwolde alleen een botsing met mijn zoon, die even het verschil tussen links- en rechtsaf kwijt was. Nadat het materiaal weer bijgebogen was ging de tocht via Noorddijk naar Zuidwolde. Even een sanitaire stop en verder via de Westerseweg en Wolddijk richting Bedum. Hier stond de eerste controlepost waar we een stempel kregen. We volgen de route

naar Onderdendam waar we op het terras bij de brug een ijsje eten.

Langs het water richting Fraamklap staat weer een controlepost voor de 2e stempel. Vóór de wind rijden we op huis aan over de Pompsterweg naar St. Annen. Onderweg valt er van alles te zien; de traktoren op het land, eenden met jonkies in de sloot. Ook heel af en toe een akker met bloeiend koolzaad. Om goed 5 uur waren we in café Molenzicht voor de laatste stempel. Zoon van 5 antwoordt als hem gevraagd wordt of het voor hem niet te ver was: "Nee hoor, makkie! Een weekje later stralende koppen als de vaantjes in de bus liggen en de vraag: "gaan we morgen weer fietsen? Dan ga ik zulke vaantjes sparen!"

Truus Top

De fietstocht voerde langs mooie plekjes (foto: Andries v.d. Meulen)

Musical "de Til"

Op 26 mei j.l. was het dan zover. De musical waar de groepen 5, 6, 7 en 8 van de basisschool "de Til" enkele maanden op studeerden werd opgevoerd. 's Middags was de generale repetitie waar de groepen 1, 2, 3 en 4 mochten komen kijken. 's Avonds de echte opvoering voor de ouders. De zaal van het Trefpunt was helemaal vol gelopen en onder het genot van een kopje koffie wachtten we in spanning af wat er ging gebeuren. Achter de coulissen geroezemoes: nog even dit, o, ja en dat niet vergeten! De bekende spanning vooraf! Dan het moment: lichten uit, het doek gaat op...

Een feestelijk uitgestalde fruitkar met een jofele groenteboer kwam het toneel op en met het lied: "Hier is Pom-pelmoes in groente en fruit" begon het spektakel. Al zingend werd de gezonde waar aangeprezen en was er voor elk wat wils. Het werd een levendig spel van woord en zang. De "intriges" bleven ook niet uit. De mevrouw met de lange neus (Sandra van Zwol) werd enig gespeeld. Ook mag gezegd worden dat de solo's van de dokter (Liesanna Hofstede) prachtig werden gezongen. De decors waren door de kinderen zelf gemaakt. We hebben genoten van jullie, jongens en meisjes!

Bregje Procee-Zijlstra
Frouke Liesbeth Procee

Onbezorgd op vakantie? Dan eerst alles tijdig regelen bij de Rabobank

Voor ik op vakantie ga regel ik bij de Rabobank een aantal zaken. M'n reis, het buitenlands geld, de reischeques, de reisverzekering en 'n safeloket

Alles wordt altijd snel en tot tevredenheid uitgevoerd.

Eigenlijk is dat niet zo vreemd.

De Rabobank heeft immers een jarenlange ervaring op het gebied van vakantie zaken.

Doe daarom zoals ik en regel alles bij de Rabobank. Altijd in de buurt, snel aan de beurt.

Rabobank
Vakmensen
in Vakantiewensen.

Basketbal

Het is voor velen onder ons een plezier om de sport basketbal op de TV te zien, of om met een kleine groep deze sport te bedrijven. De sv conditie te Garmerwolde is één van de beoefenaren van deze sport, omdat het conditioneel erg veel van je lichaam vraagt. Ook in de gemeente worden er wel toernooitjes georganiseerd, zoals tijdens de sport manifestatie welke door de Stichting Sportweek wordt georganiseerd.

Velen van ons zullen deze sport niet in verenigingsverband uitoefenen, omdat we om goed mee te kunnen komen de nodige lichaams-lengte mee moeten brengen. Lengtes tussen de 2 en 2.25 meter zijn bij de goede beoefenaren geen uitzondering. Bas Huiskes brengt in ieder geval de laats genoemde eigenschap met zich mee en heeft zich de laatste jaren volledig toegelegd op de basketbalsport. Hij is lid van de basketbal vereniging Olympia te Groningen en zit met 7 leeftijdsgenoten in het aspirantenteam.

De wijze waarop de jongens spelen is voor een groot deel afhankelijk van de trainer, die naast de twee trainingsavonden en de competitie op zaterdag ook de nodige inspanningen verricht om het team aan diverse landelijke toernooien te laten deelnemen.

Na 4 jaar beginnen de eerste successen te komen. Het team wordt dit jaar kampioen van de eerste klas aspiranten van de noordelijke regio Gro-

ningen, Friesland en Drenthe. In toernooien eindigen ze praktisch altijd op een van de bovenste plaatsen, ook als het grote landelijke toernooien betreft, zoals onlangs in Werkendam in Noord Brabant waar het team derde werd.

Eén maal per jaar wordt de Haarlemse basketbal week georganiseerd, welke de laatste jaren veel bekendheid geniet en waar ook de nodige aandacht aan wordt besteed door de TV. Op dit moment dromen vele jonge basketbal spelers ervan, om aan dit toernooi te mogen deelnemen. Voor deelname worden jongens geselecteerd per regio, om als regioteam onder leiding van bondscoaches deel te nemen. Ook het aspirantenteam van Olympia werd voor deze voorselectie bekeken en er werden drie jongens uitgekozen. Onder deze jongens zat ook Bas Huiskes. Na een aantal trainingen op zondagmorgen, uitgedost met sportkleding van de bond, heeft het team drie dagen doorgebracht in Haarlem, gespeeld en genoten van de topteams uit binnenland en buitenland.

U kunt zich voorstellen dat het voor de jongens van het team niet meer op kan. Toch laat de trainer geen kans voorbij gaan om de jongens te laten spelen en de sport aantrekkelijk te maken. Hij heeft in overleg met een ervaren organisator het plan voorgesteld om het aspirantenteam in de zomer-vakantie van 1989 te laten deelne-

men aan een sportuitwisseling met basketbalteams uit Tsjechoslowakije en Hongarije. Het team en de ouders van de jongens hebben "ja" gezegd onder de voorwaarde, dat de jongens gezamenlijk zullen zorgen om een deel van de onkosten voor deze reis zelf bij elkaar te sparen. Hiervoor hebben de ouders van de jongens afgesproken om in het komende jaar de jongens aan te sporen om door wat zelfwerkzaamheid en organisatie van een aantal evenementen zoveel geld te sparen, dat ook de jongens welke niet zoveel geld kunnen opbrengen met het team mee kunnen.

Van de activiteiten georganiseerd door de ouders en het basketbalteam zullen we U, naar we hopen toch een beetje omgeturnd tot basketbal-fan, op de hoogte houden.

Herman Huiskes

Kerkdiensten

Gereformeerde kerk Thesinge-Garmerwolde

- 3 juli: 9.30 u. dhr. Lergner van Groningen
14.30 u. dr. van Oeveren van Leek
- 10 juli: 9.30 u. drs. de Jong van Drachtercompegnie H.A.
14.30 u. Cand. mevr. Wolters van Groningen
- 17 juli: ds. Lindeboom van Hooghalen
14.30 u. Is nog niet bekend
- 24 juli: 9.30 u. ds. Jans van Groningen
14.30 u. drs. van der Wel van Sauwerd
- 31 juli: drs. Kramer van Zuidwolde
14.30 u. ds. van Dijk van Vledder

Herv. Gemeente Garmerwolde-Thesinge

- 3 juli: Thesinge 9.30 u. ds. C. de Vries-Batenburg
- 10 juli: Garmerwolde 9.30 u. dienst voorbereid en gedaan door gemeenteleden
- 17 juli: Thesinge 19.00 u. cand. U. Tjallingii, Groningen
- 24 juli: Garmerwolde 9.30 u. ds. J.A. van Mierlo-van Kuipers, Woltersum
- 31 juli: Thesinge 19.00 u. ds E.J. Struif, Oosterwolde, grunneger dainst

Het basketbalteam

GEZIEN...

dat u bij Vos Optiek meer bril krijgt voor uw geld. Grote keuze in uiterst betaalbare monturen van de bekende merken met betrouwbare garantie en service

GEHOORD...

Dat u voor een deskundig advies ook bij een HUORAPPARAAT bij Vos Audio moet zijn.

Fida Erkend
(Huisbezoek op afspraak)

VOS OPTIEK **AUDIO**

OUDE EBBINGESTRAAT 65 · 9712 HE GRONINGEN · TEL. 050-129102

"Hé Jan, hebben de burens nu alwéér een nieuwe bank?"

Nee! Want door het unieke leerverf-procedé van Allround Lederservice is hun bankstel weer als nieuw. Duur? Nee, zeker niet in verhouding met de aanschafprijs. Bel voor meer informatie: 050-424205

ALLROUND

LEDER SERVICE

J.E.G. Ruiter Tel. 050-424205

Oude Rijksweg 20 9798 PB Groningen / Garmerwolde

Een Thesinger op het Binnenhof

In het aprilnummer heeft u een gesprek kunnen lezen met Peter Heidema rondom de bezuinigingen in het bejaardenwerk. Op 13 juni vergaderde de Tweede Kamer opnieuw over deze kwestie. Reden voor aktievoerder Peter Heidema om erbij te zijn. Hieronder leest u zijn verslag.

De 13e juni was voor de bejaardenoorden een belangrijke dag. De financiering werd geregeld voor de drie komende jaren. Dus het aktiekomitee Patrinomium, bestaande uit drie leden, toog naar Den Haag. We waren uitgenodigd door CDA-woordvoerder Frans Joseph v.d. Heyden om de vergadering bij te wonen. Op 21 maart was F. J. v.d. Heyden hier in Groningen geweest om zich op de hoogte te stellen van de situatie rond de bejaardenoorden in onze provincie. Na ons gemeld te hebben bij de balie van het Tweede

Kamer-gebouw werden we verwelkomd door Kees Möhring, medewerker van Frans Joseph. "Er is nu een andere woordvoerder, want Frans Joseph doet de paspoortenaiffaire." Even slikken: nu hadden wij zoveel moeite gedaan om Frans Joseph v.d. Heyden in te lichten omtrent de situatie in Groningen en meneer is gepromoveerd naar een meer publiciteittrekkende paspoorten-enquetekommissie!

Na twee kopjes koffie liet Kees ons de Tweede Kamer zien. De perstribune, publiekstribune en de grote vergaderzaal. Kees ging weer aan zijn werk en wij bleven achter in de grote vergaderzaal, want als we nu weer naar buiten zouden gaan kwamen we er niet meer in. De Tweede Kamer wordt erg goed beveiligd en alleen via een kamerlid of extra pasjes kom je binnen. Vanuit de bekende en veel te nauwe groene bankjes waren we in afwachting van de vergadering. Er was ruimte genoeg; alleen de woordvoerders, minister, wat pers en ambtenaren waren aanwezig. Gelukkig kwam op het laatst de woordvoester van de VVD binnen, mevr. Erica Terpstra. Toen raakte de zaal toch nog gevuld.

Officiële vertegenwoordigers van de provincie Groningen moesten de vergadering vanaf de publieke tribune volgen; wij als aktievoerders mochten daarentegen gebruik maken van de

minister Brinkman

groene bankjes. Vrolijk zwaaiend hebben wij onze provinciegenoten begroet. Zij zwaaiden ook...

Iedere fraktie krijgt spreektijd aan de hand van de grootte van de partij. De kleinste partijen waren voor ons dus het beste te volgen. Voor de pauze had iedere fraktie zijn vragen aan dhr. Brinkman gesteld en deze ging met zijn ambtenaren de antwoorden bedenken. In de pauze hebben wij een maaltijd genuttigd in het aanwezige bedrijfsrestaurant. Aangepaste prijzen, rekening houdend met de werknemers (kamerleden). Een erg goede maaltijd voor f 10,-. Na de pauze gaf dhr. Brinkman antwoord: "De frakties overtrekken; er is geen geld; houden aan het regeerakkoord" etc. etc. De bekende kreten van alle ministers.

Lubbers en Ruding regeren met harde hand. De vinger

op de knip. Om vier uur zijn we via het groene gordijn weer vertrokken naar het Noorden. Een ervaring rijker maar toch wel een beetje met een kater gezien de resultaten. Helpt demonstreren? Jazeker, je krijgt maximale publiciteit en de regering houdt rekening met je, zie de studenten en de binnenschippers. De ouderen die nu in een verzorgingstehuis zitten hebben Nederland na de oorlog weer opgebouwd en het dus mogelijk gemaakt dat iedereen kon studeren. *Wie kleedt zich nu uit voor onze ouderen?*

Peter Heidema

"Vinger op de knip"

AQUATHERM

- Centrale verwarming
- Sanitaire installaties
- Loodgieterswerken
- Service en onderhoud

aquatherm installaties bv
telefoon (050) 41 32 32

Flensburgweg 16
9723 TN Groningen

vlees mevrouw, u weet best waarom.

Het adres voor al uw vlees en fijne vleeswaren
Specialist in rollades, droge en verse worst

Iedere woensdag Gehaktdag.

J. FEENSTRA

Rijksweg 145
Ruischerbrug
Tel. 050-416413

"Wester" veur 10e keer oet fietsen

Doarom gingen wie twij doagen. Kees en Meenje Jansen hadden t weer oetzet. Dit moal in Westerbork.

25 mensen gingen zoaterdag, 4 juni, om 9 uur op pad. Kees en Meenje mit auto mit fietsen veurop. Gain ain wis woar wie hèn gingen. Kees haar "pieper" bie zich. Als t thoesfront in nood kwam konnen ze ons "oppiepen". Om n uur of tien wazzen wie bie t "Timmerholt" in Westerbork. Eerst kovvie drinken vanzulf en toun op fiets.

Nait zo'n hail laang ènd, want wie mozzen zundag ook ja nog. Van Jantje en Catharina kregen wie elk 'n houdje. Onderwegens hebben wie t museum "Ellert en Brammert" bekeken. Doar was ook net wat te doun mit olle traktoren. Dienco het nog 'n bod doan op zo'n ol ding.

Terug in t "Timmerholt" werden eerst de hoeskes verdaild. Ain man kwam bie drij vraauwlu in hoeske. Hai kreeg direkt de bienoam Anton Heyboer.

Der was doar ook kanoviever. Der waren n poar dij oareg benauwd keken toun ze in kano zaten. Ze had boksem oareg nat, mor of dat almoal van t wotter kwam, dat wait ik zo net nog nait. Zundagmörge noa t eten werden de houdjes weer opzet, de fietsen weer onder 't gat en doar ging t weer hèn.

Je kinnen 't geleuven of nait mor wie reden achter bui aan. In Zweelo hebben wie even keken bie de openluchttheater. Doar mozzen

regenjassen nog even aan mor veur dat wie in Orvelte waren, hadden we ze aal weer oet. In Orvelte mozzen wie noatuurlijk even naar t olle krougje, want doar hebben ze haile lekkere veenbessenjenever. Dat haren we onthollen van n veurige keer. Noa t waarm eten in t "Timmerholt" gingen we weer op hoes aan. Ik kin aigenliek nait goud op pepier zetten hou mooi of t was, doar haar je der veur bie wezen mouten. Wie doun dit vast nog n keer weer, en ik leuf nait dat we weer tien joar wachten.

Janna Hazeveld

P.S. le kommen noatuurlijk almoal op ons openluchtspel op 15 en 16 juli!

Suriname

Op de laatste bijeenkomst van het seizoen 1987/1988 van de Nederlandse bond van Plattelandsvrouwen, afd. Garmerwolde vertelde mevrouw Doekhie over Suriname. Een onderwerp, dat prima past bij de doelstelling van de Bond, nl. „door vorming en ontwikkeling het besef van verantwoordelijkheid voor- en deelname aan de samenleving te bevorderen”, zei Frouwke Schuur in haar opening.

Mevrouw Doekhie, zelf Hindoestaanse, vertelde over de geschiedenis van Suriname, de bevolking, afkomst, gewoonten, kleding, hoe men woonde en naar school ging.

Eén zin was haar altijd bijgebleven nl.: "De sneeuwvlokken dwarrelen naar beneden". De leraar Nederlands vertelde erbij, dat de kinderen in Nederland dan erg veel plezier hadden met sneeuwballen gooien. Om te laten zien hoe het ongeveer was, krabde hij ijs uit de diepvries, en liet dat naar beneden vallen. Het gevolg was, dat de kinderen thuis ijs uit de koelkast haalden, en sneeuwballen gingen gooien, wat erg zeer deed.

Gerda Grasman werd in een Sari gewikkeld en showde dit voor de aanwezigen. Omdat mevr. Doekhie Hindoestaanse is vertelde zij het meest over dit deel van de bevolking van Suriname en over de verschillen tussen de Nederlanders en de Hindoestanen. Na de pauze bakte zij een tweetal gerechten nl. Goelgoela en Bara en een saus Tjatnie (recepten hieronder).

Een heel goede afsluiting van het seizoen en een voorproefje van het landelijk project "Plattelandsvrouwen en de Derde Wereld".

Janna Hazeveld

GOELGOELA

500 gr. zelfrijzend bakmeel, 1 l. olie (voor het bakken), 50 gr. rozijnen, 1/2 l. melk, 100 gr. gemalen kokos, 3 eetlepels suiker, 1 ei, 1 theelepel champagne-essence of kaneel of gemalen gember.

Bakmeel in beslagkom. Beetje bij beetje melk erbij doen en goed roeren met lepel.

Daarna alle ingredienten erbij doen en met mixer tot glad

beslag mixen.

Olie in pan verhitten en daarna goelgoela als oliebol (kleiner).

TJATNIE (saus)

4 tomaten, 1 verse peper, 1 teentje knoflook, 1 ui, 1 theelepel gemalen koreander, 2 eetlepels olie

Olie in een pan verhitten. De in stukken gesneden tomaat erbij doen. Alle overige ingredienten (gemalen) erbij doen. Zout naar smaak toevoegen en onder zacht vuur gaarstomen.

BARA

1 ons gemalen katjang idjoe (oerdie), 500 gr. zelfrijzend bakmeel, 1 ui, 1 teentje knoflook, 2 theelepels gemalen komijnzaad, 1 ons andijvie of spinazie, zout naar smaak, 1 liter olie voor het bakken.

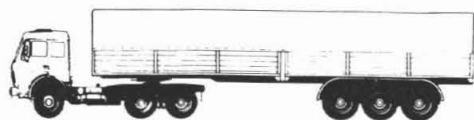
De katjang idjoe met wat lauw water roeren tot papje en ± 1 uur laten staan (om te weken). Daarna de kruiden malen en erbij doen. Groenten goed wassen, grof snijden en erbij doen. Goed door elkaar mengen...

Dan telkens een beetje bakmeel erbij doen en eventueel met wat water erbij de beslag kneden. Hierna 1 uur laten staan.

Bakken: handpalm natmaken, kleine bolletjes in de hand maken, plat drukken - een gaatje in het midden maken - en in de olie laten glijden.

Veel bakplezier toegewenst!!!

Mevr. S. Doekhie

K. JANSEN TRANSPORTBEDRIJF

VERVOER VAN LOSGESTORTE GOEDEREN

GEISOLEERDE ONDERLOSSERS
KIPPERS
PALLETVERVOER
VERHUIZINGEN

GEWEIDEWEG 11
9798 TA GARMERWOLDE (GR.)
TEL. 050-416365

AANNEMERSBEDRIJF

nieuwbouw
verbouw en
onderhoud

oude rijksweg 11
GARMERWOLDE
tel. 050-416501

Damsterdiepvaarcircuit

Tussen de bezuinigingen door heeft premier Lubbers kans gezien om op zaterdag 18 juni het Damsterdiepvaarcircuit te openen, althans dat lag in de lijn der verwachtingen bij het schrijven van dit artikel. De vraag is echter of het gekozen tijdstip wel zo verstandig is. Een feit is namelijk dat op een aantal plaatsen dit vaartraject een aantal moeilijk- tot niet neembare obstakels kent. Het betreft hier een aantal noodbruggen die als tijdelijke voorzieningen neergelegd zijn daar waar aan vernieuwing van de verouderde bruggen gewerkt wordt. U kent waarschijnlijk de dichtsbijzijnde, die in Garmerwolde. Vermoedelijk tot september van dit jaar zal gewerkt worden aan de vervanging van de oude brug over het Damsterdiep. Het noodbruggetje is wel beweegbaar, zodat eventuele bootrecreanten de hindernis kunnen nemen. Echter, het doet enigszins onnozel aan om met enige bombarie de nieuwste (vaar)recreatieve voorziening van de provincie Groningen te openen terwijl het aantal te nemen obstakels nog dermate groot is dat iemand wel over zeer veel doorzettingsvermogen, wilskracht en een grote frustratietolerantie moet beschikken wil hij of zij niet halverwege het traject spoorlags de steven wenden om koers te zetten richting Friesland. Waarom met de officiële opening niet gewacht tot het hele circuit min of meer in zijn

geheel goed bevaarbaar is? ("min of meer", omdat in tegenstelling tot wat de bedoeling was de vaste brug in Ten Boer "per ongeluk" ruim twintig centimeter lager is uitgevallen.)

Het is te prijzen dat de provincie Groningen moeite doet - en in onderhavig geval ongeveer 12 miljoen gulden investeert - om zichzelf in de markt te prijzen. In dit geval is een en ander echter dermate klungelachtig georganiseerd dat je je af moet vragen wat de uiteindelijke opbrengst zal zijn. Een groot Duits watersportblad heeft het nieuwe vaarcircuit al genadeloos afgekraakt. Ook zij hekelen de hoeveelheid bruggen en de sluizen die de vaarrecreanten voor schier onoplosbare problemen stelt. Nu is het de vraag of je alles wat dit blad schrijft serieus moet nemen. Hun opmerking b.v. dat het tijd wordt "dat de juiste man op de juiste plaats komt" doet onwillekeurig de gedachte bovenkomen dat dat in het verleden wel eens mindere aangename effecten heeft gehad. Een feit is wel dat bijna de helft van alle recreanten uit Duitsland komt en dat hun negatieve oordeel wel eens de genadeslag kan worden van ons zo geroemde vaarcircuit.

Een tip voor u wanneer u toch zelf het traject wilt uitproberen (Eemskanaal vanaf stad Groningen; via de zelfbedie-

ningssluis naar het Damsterdiep; via Ten Boer en Lopsum naar Appingedam; via de Groevesluis, Schildmeer en het afwateringskanaal van Duurswold naar het Slochterdiep; van hieruit of naar Slochteren of terug naar het Eemskanaal): ga alleen als u écht zin hebt in een reis met hindernissen en houdt van een "aktieve reisstijl"; neem vele kwartjes mee om brug- en sluiswachters te bellen; neem veel spelletjes, lektuur e.d. mee om het vele wachten bij bruggen en sluizen te doden; zorg voor kalmeringstabletten; neem u voor uw familie niet de schuld te geven van alle ellende, zij kunnen hier ook niets aan doen. Tot slot, neem een abonnement op de G en T; u ziet wat een waardevolle tips zij kan bevatten. *Veel plezier op het water.*

Joep de Bree

Mooi om te zien, mooi om te doen. Waarschijnlijk op vele plaatsen in Nederland te zien. Maar of dit ook voor 't Damsterdiep vaarcircuit zal gelden!

Kreatieve cursus

In september/oktober, willen wij, bij voldoende deelname, beginnen aan een creatieve cursus voor kinderen en een creatieve cursus voor volwassenen. Binnen deze cursussen willen wij textiele werkvormen en handvaardigheid combineren en afwisselen.

Ook willen wij in deze cursus laten zien, dat creatief bezig zijn **niet** hoeft te betekenen duur bezig te zijn.

De cursus zal worden gehouden in de voormalige pastorie in Garmerwolde op Dorpsweg 67.

Nog even wat informatie over de cursussen:

KINDERKURSUS

- duur
± 10 lessen van 2 uur
- tijdstip
woensdagmiddag,
preciese tijd nog onbekend
- kosten
f 40,- per deelnemer

VOLWASSENENCURSUS

- duur
± 10 lessen van 2 uur
- tijdstip
in overleg met de deelnemers
- kosten
f 40,- per deelnemer

Wilt U/wil je deelnemen aan één van deze cursussen, dan graag opgeven voor 15 juli bij Christien Munstra
G.N. Schutterlaan 42
Thesinge, tel. 05902-2065

Lieske Mandema
Dorpsweg 67 (voormalige pastorie) Garmerwolde
tel. 050-416196

foto film
merema
geluid

**VOORDEELIGER IN
'SWERELDS GROOTSTE
MERKEN...!**

winkelcentrum „Iewenborg“
tel 414779
groningen

SPAR

is ook voor U
dichtbij

Ticheldobben 7 - Ten Boer
Telefoon 1415

